

Батьківська скарбничка від навчального комплексу «Розумничка»

«Ти» чи «Ви» у звертанні дітей до батьків

В основі кожної національної культури лежить мовний етикет. Українці в цьому плані – нація своєрідна і унікальна, яка впродовж віків поповнювала та збагачувала скарбницю мовного етикету. Давайте поговоримо про форму звертання дітей до своїх батьків – «ти» чи «ви».

Форма звертання на «ти» має глибоке коріння у давніх традиціях українців: на «ти» звертаються до найвищої інстанції – Бога. Апеляція на «ти» зберігається донині в молитвах і біблійних текстах.

Звертання дітей до батьків на «ти» є результатом впливу глибинних процесів, що відбулися в Україні. Для дитини молодшого віку звертання на «ти» до матері означає:

- визнання її прав;
- виконання обов'язків нарівні з дорослими;
- скорочення соціально-психологічної дистанції між нею і матір'ю.

Для дітей старшого віку – це спосіб довірливого духовного спілкування.

Традиція звертатися на «ви» до однієї особи бере початок у III ст. н.е., коли стародавнім Римом правили два імператори. Звернення

до одного з них *vos* (ви) означало звертання й до іншого. У східних слов'ян «ви» («пошання») зафіксоване з кінця XIV ст. Проте лінгвістичні дослідження підтверджують, що в українській народній мові звертання на «ви» існує з давня, отже не є запозиченням.

«Пошання» множина пов'язана з приписами і традиціями, зумовленими національною історією, психологією, загальною культурою українського народу і його частини – української еліти, її самоусвідомленням, самоповагою та мірою шанобливого ставлення до людей.

Звертання на «ви» використовується у сімейному спілкуванні і є, хоч і пізнішою, та все ж традиційною формою звертання українців до батьків. Шанування батька і матері ґрунтується на заповіді Святого письма: «Шануй батька й матір свою – добре тобі буде й довго житимеш на землі». Категорія «пошанності», репрезентована особовим займенниковим іменником «ви», в українській традиції засвідчує повагу до місця батька й матері в ієрархії родинних взаємин.

У наш час форма звертання на «ви» поступово втрачає популярність серед мовців, на зміну

приходить форма «ти», можливо, за аналогією до англійської мови, де існує лише одна форма «you».

Діти сьогодення звертаються до батьків так, як хочуть батьки.

Чи є моральним, коли діти звертаються до батьків на «ти»? В давні часи це було неприпустимо, бо означало велику неповагу до батьків.

У творах І. Нечуя-Левицького, Олександра Олеся, У. Самчука, Г. Тютюнника, Лесі Українки, Остапа Вишні, Є. Гуцала, М. Коцюбинського, Л. Костенко, Г. Квітки-Основ'яненка, М. Куліша, І. Карпенка-Карого, О. Кобилянської, І. Багряного, Б. Грінченка герої звертаються до батьків на «ви».

Я звертаюсь до батьків на «ви». І вважаю, що це правильно. Це в жодному разі не збільшує дистанцію між нами. Мені самій приємно так звертатися. Моє звертання – це найперший вияв поваги до мамі і тата.

Тетяна Ненчук, викладач,
навчального комплексу «Розумничка»